

	Nazwa modułu (blok przedmiotów): PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA				Kod modułu:		
Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa przedmiotu: PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA				Kod przedmiotu:		
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY						
	Nazwa kierunku: PEDAGOGIKA						
	Forma studiów: STACJONARNE		Profil kształcenia: PRAKTYCZNY		Specjalność: PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA Z POMOCĄ RODZINIE		
	Rok / semestr: 1/1		Status przedmiotu /modułu: OBOWIĄZKOWY		Język przedmiotu / modułu: POLSKI		
	Forma zajęć	Wykład	ćwiczenia	ćwiczenia laboratoryjne	Konwersatorium	Seminarium	Inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	15	30	-	-	-	-
Koordynator przedmiotu / modułu		Dr Małgorzata Przybysz-Zaremba, dr Joanna Nowak					
Prowadzący zajęcia		Dr Małgorzata Przybysz-Zaremba, dr Joanna Nowak					
Cel przedmiotu / modułu		<ul style="list-style-type: none"> • Zaprezentowanie teoretycznych podstaw działalności opiekuńczo-wychowawczej, jej istoty, rodzajów, składników. • Zapoznanie z warunkami efektywności pracy opiekuńczo - wychowawczej, jej formami, metodami i zasadami. • Kształtowanie umiejętności dokonywania obserwacji, rozpoznawania potrzeb podopiecznych, interpretowania problemów opiekuńczo-wychowawczych, w oparciu o posiadaną wiedzę teoretyczną. • Kształtowanie umiejętności konfrontowania wiedzy o działalności opiekuńczej i wychowawczej z rzeczywistością. • Kształtowanie umiejętności wykorzystywania posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu konkretnych problemów opiekuńczo-wychowawczych. 					
Wymagania wstępne		Student posiada podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki i psychologii.					
EFEKTY KSZTAŁCENIA						Odniesienie do efektów dla kierunku	
Nr	Wiedza – student:						
01	opisuje różne środowiska opiekuńczo-wychowawcze, ich specyfikę i procesy w nich zachodzące;						K_W01
02	- omawia założenia pedagogiki opiekuńczej, jej zależności i powiązania z innymi subdyscyplinami pedagogicznymi, w tym podstawowe terminy, przemiany, funkcje oraz teorie składowe; - opisuje specyfikę, genezę, czynniki, zakres, kategorie, funkcje i zasady pedagogiki opiekuńczej oraz jej wychowawcze modyfikacje; wykazuje znajomość środowisk opieki i wychowania dziecka i ich specyfiki; - charakteryzuje diagnozowanie i optymalne zaspokajanie potrzeb opiekuńczych podopiecznych i wychowanków oraz wskazuje możliwości doprowadzania ich do samodzielności życiowej i zakończenia opieki;						K_W03
03	charakteryzuje uczestników działalności wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej;						K_W09
04	wskazuje rodzaje więzi społecznych i rządzące nimi prawidłowości w zakresie dziedzin nauki i						K_W06

	dyscyplin naukowych;	
05	charakteryzuje różne środowiska i instytucje społeczne (w tym opiekuńczo-wychowawcze, edukacyjne, pomocowe), ich specyfikę i procesy w nich zachodzące;	K_W10
06	omawia strukturę i funkcjonowanie różnych instytucji opiekuńczo-wychowawczych;	K_W15
07	wskazuje elementy istotne w projektowaniu ścieżki własnego rozwoju intelektualnego oraz kompetencyjnego w powiązaniu ze studiowaną subdyscypliną pedagogiki.	K_W17
Umiejętności – student:		
08	dostrzega i prawidłowo interpretuje zjawiska społeczne rozmaitej natury w powiązaniu z wybranym obszarem działalności pedagogicznej;	K_U01
09	wykorzystuje podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania problemów społecznych, edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych dotyczących podopiecznych;	K_U02
10	posługuje się podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki do diagnozowania, prognozowania oraz projektowania działań profilaktycznych opiekuńczych i terapeutycznych;	K_U03
11	posługuje się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych; generuje rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozuje przebieg ich rozwiązywania oraz przewiduje skutki planowanych działań;	K_U10
12	tworzy typowe prace pisemne w języku polskim oraz języku obcym dotyczące zagadnień i problemów pedagogiki opiekuńczej i wychowawczej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.	K_U16
Kompetencje społeczne		
13	jest świadomy poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia;	K_K01
14	wykorzystuje wiedzę z zakresu nauk pedagogicznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych;	K_K02
15	jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych;	K_K03
16	wskazuje priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – WYKŁADY		
<ul style="list-style-type: none"> - Pedagogika opiekuńcza, jako dyscyplina naukowa - przedmiot zainteresowań pedagogiki opiekuńczej, swoistość problematyki, funkcje pedagogiki opiekuńczej, relacje pedagogiki opiekuńczej z innymi dyscyplinami (pedagogiką społeczną, specjalną, ogólną, psychologią, socjologią). - Podstawowa aparatura pojęciowa pedagogiki opiekuńczej. - Struktura opieki: potrzeby ponadpodmiotowe, funkcje opiekuńcze, postawy opiekuńcze, sytuacje opiekuńcze, czynności opiekuńcze, atmosfera opieki. - Potrzeby podopiecznego wyznacznikiem działalności opiekuńczej - istota, właściwości i wybrane klasyfikacje ludzkich potrzeb, pojęcie potrzeb ponadpodmiotowych i ich klasyfikacja oraz diagnozowanie. - Potrzeby dzieciństwa a opieka: klasyfikacja potrzeb dzieciństwa i ich krótka charakterystyka, potrzeba przywiązania – istota, sposoby zaspokojenia oraz przedmioty i ich zmienność w procesie rozwoju dziecka, choroba sieroca jako skutek niezaspokojenia potrzeby przywiązania, zasady postępowania opiekuńczo-wychowawczego wynikające z wiedzy o dziecięcych potrzebach przywiązania. - Różnorodność interpretacji pojęcia opieki. Opieka a inne typy działalności ludzkiej - zasadnicze sposoby ujmowania „opieki”, specyficzne cechy opieki, relacje między opieką a pomocą, relacje między opieką a wychowaniem (swoistości i związku). - Zakresy opieki - zróżnicowanie opieki ze względu na jej podmiot, przedmiot, charakter, przejawy w ciągu życia jednostki, zaspokajane potrzeby. - Kategorie opieki - pojęcie kategorii opieki, charakterystyka opieki jako kategorii: rodzinnej, moralnej, społecznej, prawnej i wychowawczej. - Funkcje opieki - funkcja homeostatyczna - jej warstwa obiektywna i subiektywna, egzystencjalna, regulacyjna, usamodzielniająca, socjalizująca. - Zasady opieki wychowawczej - zasada opieki sprawiedliwej, opieki optymalnej, czynnego udziału podopiecznych, wychowawczego charakteru opieki, wychowawczego oddziaływania na potrzeby. - Proces opieki - istota procesu opieki, zasadnicze typy procesu opieki, elementy zmienne ewolucyjnego procesu opieki oraz jego struktura. - System opieki nad dzieckiem - zasadnicze funkcje systemu opieki i wychowania, główne założenia reformy systemu 		

opieki i wychowania, typy placówek i ich funkcjonowanie w świetle aktualnych dokumentów.	
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
<ul style="list-style-type: none"> - Zjawisko sieroctwa dzieci - wąskie i szerokie ujęcie sieroctwa, rodzaje sieroctwa dzieci, przyczyny mikro- i makrospołeczne sieroctwa, skutki sieroctwa dla rozwoju i zachowania dzieci, choroba sieroca, jako skutek wczesnego zerwania więzi dziecka z matką - Rodzina adopcyjna, jako forma kompensacji sieroctwa dzieci - podstawy prawne adopcji, adopcja zagraniczna, niepowodzenia adopcji i ich przyczyny, specyficzne problemy rodzin adopcyjnych, rola ośrodka adopcyjno – opiekuńczego w przygotowaniu adopcji - Rodzina zastępcza, jako środowisko opieki i wychowania - typy rodzin zastępczych, zasady funkcjonowania rodzin, rodzina zastępcza a rodzina adopcyjna, pogotowie rodzinne jako nowa forma opieki nad dzieckiem, światowe kierunki w opiece zastępczej - Opiekun - wychowawca w placówce opiekuńczej - pozytywne i negatywne postawy prezentowane przez opiekunów, czynniki postaw opiekuńczych, teoretyczny model opiekuna-wychowawcy, etyczny aspekt zawodu opiekuna – wychowawcy. - Wkład pedagogów (H. Radlińskiej, J. Cz. Babickiego, K. Jeżewskiego, J. Korczaka, K. Lisieckiego, H. Jordana) w rozwój pedagogiki opiekuńczej. - Istota samodzielności życiowej, jako celu i środka opieki. 	
Metody kształcenia	Wykład z elementami dyskusji, problemowy z zastosowaniem prezentacji medialnej. Ćwiczenia: praca w małych grupach, praca z tekstem, wizualizacyjne, dyskusja.
Metody weryfikacji efektów kształcenia	
	Nr efektu kształcenia z sylabusu
Ocena cząstkowa: aktywność podczas zajęć (dyskusja)	01, 02, 03, 04, 05, 06
Ocena formułująca: praca w małych grupach w zakresie wybranych tematów	06, 07, 08, 09, 10, 11
Ocena podsumowująca: egzamin w zakresie problematyki realizowanej na zajęciach	01, 02, 03, 04, 05, 06, 12, 13, 14, 15, 16
Forma i warunki zaliczenia	ZALICZENIE – EGZAMIN PISEMNY
Literatura podstawowa	<ul style="list-style-type: none"> - Dąbrowski Z. (2006). Pedagogika opiekuńcza w zarysie. Część pierwsza i druga. Olsztyn. - Gajewska G. (2009). Pedagogika opiekuńcza. Elementy metodyki. Zielona Góra. - Gajewska G. (2009). Rodzinna opieka zastępcza z perspektywy województwa lubuskiego. Zielona Góra. - Gajewska G. (1997). Problemy - dylematy wynikające z teorii potrzeb dla teorii i praktyki opieki nad dzieckiem. Zielona Góra. - Kelm A. (2000). Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej. Warszawa. - Sendyk M. (2001). Społeczne przystosowanie dzieci z poczuciem sieroctwa społecznego. Kraków. - Jundziłł E., Pawłowska R. (2008) (red.). Pedagogika opiekuńcza. Przeszłość, teraźniejszość – przyszłość. Gdańsk. - Wybrane artykuły z: „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”
Literatura uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> - Andrzejewski M. (2007). Domy na piasku. Domy dziecka. Od opieki nad dzieckiem do wspierania rodziny. Poznań. - Badora S. (2006). Z zagadnień pedagogiki opiekuńczej. Tarnobrzeg. - Becelewska D. (2007). Choroba sieroca. „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”, nr 5. - Dröcher V. (1988). Rodzinne gniazdo. Jak zwierzęta rozwiązują swoje problemy rodzinne. Warszawa.
NAKLAD PRACY STUDENTA:	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	15
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	15
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	15
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	5

Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	20
Udział w konsultacjach	
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Obciążenie studenta związane z zajęciami praktycznymi*	50 2 ECTS
Obciążenie studenta na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	45 1,8 ECTS